

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R . 4

94. ÅRGANG

27. FEBRUAR

1 9 8 2

Fastetiden den beste tid til omvendelse og bot

PAVENS BUDSKAP FOR FASTETIDEN 1982

Kjære brødre og søstre.

«Hvem er min neste?»

Som dere husker, svarte Jesus på dette spørsmålet, som en lovkyndig stilte, ved å fortelle lignelsen om den barmhjertige samaritan. Like før hadde den lovkyndige sagt hva han hadde lest i Loven: «Du skal elske Herren din Gud, av hele ditt hjerte og av hele din sjel, med all din kraft og all din hug, og din neste som deg selv» (Lk. 10, 27-29).

Den barmhjertige samaritan, det er fremfor alt Kristus selv. Han var den første som kom til oss og gjorde enhver av oss til sin neste, for på denne måten å hjelpe oss, helbrede oss og frelse oss: «Han oppgav alt sitt eget, gikk inn i slavens kår og ble et menneske som vi. Å se til som et menneske i all sin ferd, bøyde han seg, underkastet og lydige til døden — ja, døden på et kors» (Fil. 2, 7-8).

Når det fortsatt finnes en avstand mellom Gud og oss, skyldes det utelukkende oss selv, og de hindringer vi legger på den vei hvor Gud vil møte oss: synden i våre hjerter, urettferdigheten vi gjør oss skyldige i, det hat vi nærer og den splittelse som hersker mellom oss. Alt dette er det som er årsaken til at vi ennå ikke elsker Gud av hele vår sjel og med all vår kraft. Fastetiden er den beste tid til omvendelse og bot. For på denne måten lar vi vår Frelser, Jesus Kristus, gjøre oss til sin neste og lege oss ved sin kjærlighet.

Det andre hovedbud er like viktig som det første (kfr. Mt. 22, 39); begge danner en uoppløselig enhet. Vi elsker våre medmennesker med den

kjærlighet Gud inngir oss i våre hjerter, og som han selv elsker dem med. Men hvor mange hindringer finnes ikke også her, når det gjelder å gjøre andre mennesker til vår neste: Vi elsker hverken Gud eller våre brødre slik vi skulle. Hvorfor er det fortsatt så vanskelig for oss å komme videre fra de mange resolusjoner, erklæringer og protester, og nå dithen at vi virkelig blir innvandrere blant innvandrere, flyktninger blant flyktninger, og fattige blant dem som ingenting eier?

Den liturgiske fastetiden er gitt oss i Kirken og ved Kirken som en hjelp til å frigjøre oss fra rester av egoisme, overdreven tilknytning til materielle og andre goder, ja, fra alt som holder oss på avstand fra dem som har rettigheter overfor oss: fremfor alt de om er fratrukket muligheten til et menneskelig liv, som kvinner og menn skapt i Guds bilde og likhet — uansett om de bor i nabolaget eller i fjerne land.

La derfor botens og omvendelsens ånd gjennomtrengte dere!

Elsk hverandre og del med hverandre! Gjør dere — i Kristi etterfølgelse — til beste for de nakne og

sårede, for dem som verden overser eller avviser. Ta del i de hjelpetiltak deres egen kirke setter i verk. Målet er at både de kristne og alle mennesker av god vilje kan skaffe tilveie midler som kan gi de trengende brødre mulighet til å leve et menneskelig liv, og utrette noe for sin egen og sine familiers menneskelige og åndelige utvikling.

Jeg håper at fastekollektene, til og med i fattige land, kan gjøre det mulig for lokalkirkene i de land som er enda mer trengende å utføre sitt oppdrag som samaritan overfor dem de har ansvar for: de fattige blant sine egne, de som mangler mat, ofrene for urettferdighet og alle de som ennå ikke klarer å fremme sin egen og fellesskapets utvikling av egne krefter.

Bot og omvendelse — det er veien for vår fastetid, og det er en vei som ikke kuer, men skjenker oss frihet.

Og dersom dere fortsatt spør: «Hvem er så min neste?» — så les svaret på ansiktet til den oppstandne Herre og hør det fra hans munn: «Sannelig sier jeg dere: Alt hva dere har gjort mot selv den ringeste av mine brødre, det har dere gjort mot meg» (Mt. 25, 40).

PAVENS AFRIKA-REISE

Vatikanstaten (KN) Paven Ia ut på sin tiende utenlandsreise den 12. februar. Han besøker Afrika for andre gang, og skal til fire stater innerst i Guinea-bukten.

Etter en flytur på ca. 4.000 kilometer ankom paven Lagos i Nigeria kl. 16.00 den 12. februar. En time senere feiret han messen i den nigerianske hovedstaden, på en idrettsstadion. Om kvelden traff han Nigerias statsoverhode, Alhaji Shehu Shagari.

Lørdag den 13. februar fløy paven til Enugu i det sydøstre Nigeria. Etter et kort møte med befolkningen på flyplassen fløy han så til byen Onitsha ved Niger-elven. Her feiret han messen kl. 09.45 på en sportsplass, og hadde et møte med ungdommen kl. 15.00. Så reiste han tilbake til Enugu, der han møtte prester og prestestuderende i presteseminaret der. Derpå fløy han tilbake til Lagos for overnatting.

Den 14. fløy paven til Kaduna nord i Nigeria. Her foretok han prestevielser under en messe i katedralen, og hadde møter med katolske legfolk, kateketer og representanter for landets katolske kvinneorganisasjon. Før han vendte tilbake til Lagos hadde han også møte med representanter for muslimene i Nord-Nigeria.

Om morgenen mandag den 15. reiste paven til Ibadan 18 mil nord for hovedstaden. Kl. 08.30 feiret han messen der, og holdt en tale for studentene. Om kvelden trådte han sammen med de nigerianske katolske biskoper i Lagos.

Den 16. holdt paven en messe for arbeiderne i katedralen i Lagos. Senere på dagen møtte han sine landsmenn i Nigeria og andre utenlandske arbeidere i landet, og hadde samtaler med representanter for andre kristne samfunn.

Etter avskjedsseremonien i Lagos tidlig onsdag den 17. februar fløy paven til nabolandet Benins største by, Cotonou. Der feiret han messen kl. 10.00. Deretter besøkte han presidenten, oberstløytnant Ahmed Kérékou. Klokken 15.00 fløy Johannes Paul så videre til Gabons hovedstad Libreville, hvor han møtte prester, ordensfolk og kateketer i katedralen kl. 17.15. Om kvelden besøkte han president Omar Bongo.

Torsdag morgen den 18. februar forlot paven Libreville og fløy til Malabo, hovedstaden i Ekvatorial-Guinea. Etter et møte med president Teodoro Obiang Nguema fløy han kl. 09.30 til Bata, landets nest største by. Her feiret han messen på frihetsplassen en time senere. Kl. 15.30 vendte paven tilbake til Libreville, der han møtte ungdom, studenter og arbeidere på ettermiddagen. Om kvelden møtte han Gabons katolske biskoper.

Fredag morgen traff paven representanter for andre kirkesamfunn, og feiret en messe kl. 09.00 i Libreville. Kl. 13.00 reiste han tilbake til Roma.

GABON

Av Gabons 650.000 innbyggere er ca 65 prosent katolikker og ni prosent protestanter. I de senere år har landet knyttet seg sterkere til den tidligere kolonimakt Frankrike, og distansert seg fra Libya.

Landet har kunnet nyte godt av høye oljeinntekter i mange år, men det er nå klart at oljekildene snart er tomme.

President Bongo har derfor måttet gi opp sitt pretensiøse utbyggingsprogram av veier og hoteller o.l. og forsøker nå å stimulere den økonomiske utvikling utenom oljesektoren.

EKVATORIAL-GUINEA

Dette landet var i flere år et av Afrikas verste diktaturer. Diktatoren, Ma-cias Nguema, skal ha latt henrette oppimot 50.000 mennesker (av en befolkning på drøyt 300.000) fra 1971 til 1979.

Han forfulgte også kirken på det blodigste. Da han ble styrtet i 1979 av sin nevø, Teodoro Obiang Nguema, fantes

det bare fem innfødte prester og en spansk prest i landet. De øvrige var drept eller utvist. Grunnen til at en utlending fikk bli igjen, er sannsynligvis at det var den prest som hadde døpt diktatoren.

Kristendommen ble forbudt i 1978, samtidig som diktatoren proklamerte seg selv som Guds sønn og forordnet en personkult. I forfølgelsestidene falt de nominelt 90 prosent katolske innbyggerne i stor grad tilbake til gamle sedvaner.

BENIN

De ca 15 prosent kristne i Benin (for 1975: Dahomey) er stort sett katolikker. Muslimene utgjør 20 prosent, og kan regne med forsterket fremgang etter at presidenten for to år siden konverterte til Islam. President Mathieu Kérékou (etter konversjonen tok han fornavnet Ahmed) proklamerte i 1975 en marxistisk-leninistisk stat.

I de siste år har landet styrket sine

bånd med Libya. Den katolske kirke har ved spredte anledninger vært utsatt for iangrep fra myndighetenes side, og forsøker å «gå stille i dørene». Benin har 3,6 mill. innbyggere.

NIGERIA

Nigeria har drøyt 80 millioner innbyggere, og er dermed Afrikas folkerikeste land. De kristne kirker i landet utgjør ca 35 prosent av befolkningen, av dem er 17 prosent katolikker.

Kirkene er i jevn fremgang, men støtter på stadig sterkere konkurranse fra muslimene. Islam driver et målbevisst misjonsarbeide, særlig i det nordlige Nigeria. Deres uttrykte hensikt er å overgå de kristne kirker med gode skoler, gode aviser og radiostasjoner og kulturtiltak. Den katolske kirke i Nigeria er særlig sterk blant Ibo-folket i sørøst.

Presteseminarene er fulle, og kirken kan snart sende misjonærer til andre afrikanske stater.

Ikke bare «små pip» men...

Det ville være tåpelig å anta at moderne mennesker vurderer problemet arbeidsløshet som et fenomen som i stor stil er forårsaket av arbeidstakerne selv. — Det var ikke helt ualminnelig for noen år siden å bemerke at når folk var arbeidsledige, var det på grunn av at de ikke gadd å søke arbeide. I dag er man klar over at fenomenet rekker videre enn som så, og at det rekker så langt så det kan nå helt innenfor veggene hos de fleste av våre medborgere hvis uhellet er ute.

Arbeidsløshet er imidlertid heller ikke et fenomen som oppstår helt av seg selv, hvor gjerne vi enn ønsker å tro dette. Det er menneskelige manipulasjoner med i spillet, selv om vi søker å lukke øynene for det. Lukker vi øynene tett nok til, drømmer vi lett om at arbeidsløshet selv i den målestokk som den oppleves i det moderne samfunn, ikke er noe som vedkommer oss. For de fleste av oss har jo arbeide.

Arbeidsløsheten kommer oss ved. Den vedkommer oss først og fremst som medmennesker med et ansvar som rekker langt ut over det en med et skuldertrekk mener å kunne avgjøre, at det alltid finnes arbeide for den som vil. Det gjør det nok, men det er grenser for hvor mye godvilje mennesker ønsker å ofre på et stykke arbeide som de er dømt til å dø av sult av. Derfor må mennesker ha ansvar overfor hverandre også på dette område, og ikke bare tenke i tradisjonelle klisjéer.

Som kristen bør medmennesket stå i sentrum. Og medmennesket er først og fremst medborgere som ikke er i stand til å oppnå de samme elementære goder i samfunnet som en selv, deriblant det å kunne få en jobb.

Den katolske kirke består, som alle andre kirker, av mennesker. Av medmennesker. — Det er ikke ofte man fra offisielt katolsk hold hører noe om katolikkens ansvar overfor arbeidsløse medkristne. Man er begynt å «pipe» litt med her og der, men det er ikke store saker og større menneskelige holdningsendringer man har pekt på. Det skal derfor hilses meget velkomment at de spanske biskoper har pekt på arbeidsløshetsproblemet som noe som kommer den katolske kirke som organisk enhet ved. Det er bare det ved det, at det ikke nytter så forferdelig meget for den som er arbeidsløs, at man har medlidenhet med ham, eller at han har fornemmelsen av at det blir tatt hånd om ham på den berømte åndelige måte, selv om initiativet er såre velment.

Det som nok må skje, og man kommer vel frem til det også, er at kirken i høyere grad iar arbeidsløshetsproblematikken opp til debatt, og at den formår å peke på tiltak som kan bidra til å hindre en utvikling av arbeidsledigheten verden over.

Svend Aage Rasmussen

Hvor langt er vi kommet?

Av Finn Thorn O. P.

Peter Finn Thorn O.P. er norsk katolisismes økumeniker par excellence. — Helt siden han konverterte i slutningen av 1920-årene har han med stor flid søkt å sette seg inn i forskjeller og felles trekk, særlig i luthersk-katolsk sammenheng.

Pater Thorn prekte i Gamle Aker Kirke i Oslo i anledning av den økumeniske bønneuke i januar.

St. Olav gjengir her pater Thorns preken i sin helhet.

Vi er samlet til vår siste gudstjeneste i denne bønneuke for kristen enhet, i dette gamle ærverdige gudshus, som i mine unge år var min sognekirke. Her er Evangeliet blitt forkynt, og Gud dyrket gjennom nærmere 800 år. Men i løpet av disse århundrer er der skjedd en merkbar forandring.

I de første fem århundrer av Norges kirkehistorie var alle nordmenn samlet i én felles kirke. Idag tilhører vi forskjellige kirker og samfunn. Likevel har vi i denne uke opplevet et dypt åndelig fellesskap. Vi har anerkjent hverandre som kristne, i felles bønn, og i felles samling om Guds Ord. Idag har jeg den glede å stå på denne prekestol, som kristen medarbeider, kalt til å forkynde det kristne budskap. Hva er det sentrale innhold i dette budskap? Det skal vi la tre kirkelige forkynnere gi svaret på.

Først Paulus i Galaterbrevet: «Svar meg på én ting: Fikk dere Anden ved hjelp av gjerninger som loven kre-

ver, eller var det ved å høre og tro budskapet?»

Det neste er et ord av middelalderens store kirkelærer, Thomas Aquinas, som sier: «Det største i Det nye testaments budskap, og som gjør dets hele kraft, er Den Hellige Ånds nåde som vi får ved troen på Kristus.»

Martin Luther sier nøyaktig det samme: «Det er Den Hellige Ånds gjerning og kraft som stadfester Evangeliet for våre hjerter, så vi kan holde for sant det Ordet sier.»

Slik går der en ubrutt linje fra Det nye testaments tro på Den Hellige Ånds gave, over middelalderens tro, frem til en luthersk tro, som her er felles med katolsk tro.

Ved Reformasjonen i det 16. århundre kom så de splittelser som gjør at vi idag er sammen fra forskjellige kirker og samfunn. Er denne splittelse skjedd i kraft av Den Hellige Ånd, eller i strid med Guds hellige Ånd? Eller, la oss stille spørsmålet litt annerledes: Er Reformasjonen i det 16. århundre et verk av Den Hellige Ånd, eller et verk der Guds Ånd har vært fraværende?

Mange vil svare at en slik splittelse ikke kan være skjedd i kraft av Guds Ånd, men var en ulykke som vi må søke å gjøre god igjen, ved på nytt å nå frem til den enhet som er i overensstemmelse med Guds Ånd. Vår bønneuke er nettopp et uttrykk for dette arbeide for å gjenopprette den tapte enhet.

Dermed står vi overfor spørsmålet: «Hvor langt er vi kommet?» Det er ingen tegn til at vi går mot en or-

ganisatorisk enhet i en verdensomfattende kirke. Alt taler for at de mange kirker som ble resultatet av Reformasjonen, er kommet for å bli.

Er dette en ulykke? Ja, hvis de troende i de forskjellige kirker står mot hverandre, og gjensidig forkjetter hverandre. Dette er i strid med hele Det nye testaments kall til enhet i kjærlighet, og ikke minst i strid med Jesu bønn om at alle må være ett for at verden kan tro.

Men når dette er sagt, må det ikke mindre sterkt fremholdes at det var samling om Evangeliet innenfor den ene Jesu Kristi kirke som var den lutherske Reformasjons direkte målsetting. Den tanke å skulle stifte en ny kirke, eller flere kirkesamfunn, var for den unge augustiner munk Martin Luther fullstendig fremmed. Det var den ene Kristi kirke — som for ham var den katolske kirke — han ville gi en evangelisk fornyelse.

Likevel ble kristenheten splittet i flere kirker. Men det ble også, tross alt, en fornyelse. En protestantisk kristendomsform sto frem, som har vist sin livskraft i en rekke land, og utbredt seg til fem verdensdeler.

Også den katolske kirke gjennomgikk en dyptgripende evangelisk fornyelse på kirkemøtet i Trient, kort etter Luthers død. Men Trientkonsilet kom dessverre skjevt ut i sitt svar på Reformasjonens anliggende. At også Trientkonsilet stilte seg på Evangeliets grunn kan det ikke være tvil om, for den som kjenner den katolske kirke innenfra.

Men det stilte seg samtidig mot de andre kirker. Dermed ble selve

det evangeliske budskap skadelidende, idet det ofte ble omgitt av kirkelige betingelser, som ikke alltid bevarte troens frihet. Dette har ført til steile motsetninger i århundrene som fulgte mellom en protestantisk og en katolsk kristenhet.

Det er denne kirkelige situasjon vi har levet med helt opp til Det 2. Vatikan-konsil. Kan en slik uforsonlighet mellom kristne være Den Hellige Ånds verk? Selvsagt ikke. Men samtidig er det en umulig tanke at Guds Ånd har vært fraværende i alt som har skjedd i de kristne kirker og samfunn siden Reformasjonen. Bak alle menneskelige feilgrep og synder har Guds Hellige Ånd langsomt virket det som var det egentlige anliggende i det 16. århundres kirkelige nydannelser: en samlet kristenhet på Evangeliets grunn.

Det har tatt over fire århundrer før dette i vår tid begynner å ta form. Den økumeniske bevegelse er i ferd med å gi det rette svar på det som famlende og usikkert begynte i det 16. århundre.

Denne enhetsbevegelsen begynte først innenfor en splittet protestantisk kristenhet. Fra Det 2. Vatikan-konsil er også den katolske kirke for fullt med i arbeidet for å gjenopprette den kristne enhet.

Guds Ånd fører i vår tid alle kristne nærmere hverandre. Samtidig vedblir de mange kirker å bestå. Det er ingen ulykke, hvis de står sammen, og ikke lenger mot hverandre. Den kristne tro har et så rikt innhold, at den vanskelig kommer til hel og full utfoldelse innenfor en ensrettet kirkelighet. Det er hva vi har lært av forfallet i senmiddelalderens kirkeform. Og som kalte på en evangelisk fornyelse av kirken.

I våre dager er de mange kirker og samfunn i ferd med å finne frem til en ny form for kirkelig enhet, en enhet i mangfold, som vil bety intet mindre enn en forsoning mellom kirkene. En slik enhet i mangfold er i full overensstemmelse med Peters formaning i hans 1. brev: «Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått, som gode forvaltere over Guds mangfoldige nåde.» (4, 10).

Motivet for vår bønneuke i år er «at de alle må finne sitt hjem hos deg, Herre». Tanken om et åndelig hjem sier oss noe viktig om det som skjer blant de kristne idag. Vi er alle under den ene felles Herre Jesus Kristus, og vi tilhø-

rer alle det ene åndelige hjem som er Guds rike. Men vår tilhørighet til dette Guds rike skjer i de mange hjem som våre kirker og samfunn. I disse kirkelige hjem får vi alle del i det vesentlige som hører Guds rike til: Guds Ord i Den hellige Skrift, hellige sakramenter, kirkelige ordninger.

Men Den hellige Skrift blir ikke tolket likt i alle kirker, ikke alle har den samme forståelse av sakramentene, de kirkelige ordninger er forskjellige. Våre kirke-hjem står ennå ikke sammen. Men de har et felles mønster, og de fører alle, til tross for det som skiller, til tro på Herren Kristus. De er alle våre åndelige hjem innenfor det ene Guds rike.

Det som da skjer i våre dager er at vi ikke lenger isolerer våre kirkehjem fra hverandre. Vi kommer i stadig større kontakt og samtale, og blir dermed i stand til en større troens fylde, ved å lære av hverandre. Vi opplever en gjensidig tilnærming innenfor det altomfattende hjem som er Guds rike. Vi er på vei mot en kirkelig forsoning.

La meg nå gjøre det jeg har sagt mer konkret, ved at vi tar for oss den bemerkelsesverdige og gledelige tilnærming mellom lutherske og katolske kristne som er skjedd i de siste år. I 1980 feiret de lutherske kirker verden over 450-års jubileet for den augsburgske trosbekjennelse, — Confessio Augustana. Den katolske kirke har deltatt i dette jubileum. På jubileumsfesten i Augsburg i juli 1980 talte en katolsk kardinal, erkebiskopen av München, og fremsa en hilsen fra pave Johannes Paul.

Dernest kom det i jubileumsåret ut et viktig dokument fra den internasjonale luthersk-katolske teolog-kommisjon under tittelen «Alle under enem Kristus», — alle under den ene Kristus, som tar for seg betydningen av Augustana for såvel lutherske som katolske kristne i dag.

Denne kommisjon består av 7 lutherske og 7 katolske medlemmer, assistert av 3 lutherske og to katolske teologiske rådgivere. De har enstemmig undertegnet dette dokument, der de anerkjenner Augustana som en bekjennelse til det vesentlige i vår kristne tro, som kan hjelpe lutherske og katolske kristne til en felles forkynnelse av det kristne budskap for vår tid. For denne bekjennelse, blir det fremholdt, gjenspeiler som intet annet dokument i innhold og struktur Reformasjonens økumeniske vilje og katolske intensjon. —

Det er jo helt bemerkelsesverdig, og lite kjent her i Norge, at fremtredende katolske og lutherske teologer idag ser Augustana som et økumenisk dokument, som gir grunnlag for en forståelse mel-

lom lutherske og katolske kristne. Vel har vi fremdeles forskjellige synsmåter i forståelsen av vår kristne tro, men sies det — disse blir i stigende grad opplevet som kilde til gjensidig berikelse og korrektur. Det som forener går dypere enn det som skiller.

Dette grunnleggende fellesskap på tvers av de ennå bestående konfesjonelle skillelinjer opplever jeg stadig på nytt like sterkt under vår årlige bønneuke for kristen enhet. Dessverre er vi ennå ikke kommet lenger enn at dette bare skjer én uke hvert år. Målet må være at vi - slik det fremholdes i det luthersk-katolske dokument om Augustana - fra å være adskilte kirker, blir søsterkirker (um unsere Kirchen auf dem Weg von getrennten Kirchen zu Schwesterkirchen einen entscheidenden Schritt weiterzuführen), med felles prekesetol og felles alterbord, som noe helt normalt mellom kristne under den ene Kristus.

Dit er vi ennå ikke kommet. Men vi er på vei frem mot det, på tross av den motstand, for ikke å si uforstand, vi ofte møter her hjemme. Det som likevel gir grunn til håp er troen på, at bak våre splittelser og feilgrep virker Guds hellige Ånd den enhet vi selv ikke er i stand til å skape. Kristen enhet er en nådegave vi må ta imot. At dette må skje, er hva vi sammen har bedt om i denne bønneuke. Det betyr ikke å gi avkall på hva vi hver for oss må stå fast på som kristen tro, men — under veiledning av Guds Ånd — ikke lenger se dette som kirkesplittende motsetninger, men mer som forskjellige utforminger av troens rike innhold. . .

Dypest sett har vi alle del i en enhet i Herren Kristus har vunnet for oss som benådede syndere. Vi er alle ett i en felles syndighet og en felles nåde. Ingen har rett til, i fariseisk troshovmot, å anse seg selv som mer rettferdiggjort enn andre. I troen på vår korsfestede og oppstandne Herre alene har vi fred med vår himmelske Far. Da må vi kristne oss imellom virkeliggjøre denne fred.

I en splittet og ulykkelig verden, har vi ikke lenger lov til å være kirkesplittede kristne. I lyset fra Den Hellige Ånd må vi oppdage den enhet som er vår under den samme Herre Jesus Kristus.

Den islamiske lovgivning og rettsoppfattelse

Av Bengt Rur

Det som har hendt i Iran i løpet av de siste årene har rettet oppmerksomheten på det som man tror er spesifikt i islamisk skikk og rettsoppfattelse. Ayatollah Khomeini og de politikere som han inspirerer påbe-roper seg den islamiske religions prin-sipper, og det er derfor ikke merk-verdig hvis utenforstående tolker det som skjer som representative eksem-pler.

Vold er ikke noe som er særlig ty-pisk for den retningen innenfor Islam som Khomeini representerer. Den kalles Ithna Asharya og tilhører den shiittiske gren av Islam. Ithna Asha-rya, eller imanittene, er i majoritet bare i et eneste land, nemlig Iran. Utover det finnes et temmelig stort antall, kanskje henimot halvdel av befolkningen, i Irak. Helt siden be-gynnelsen av 1500-tallet har Ithna Asharya vært statsreligion i Persia/Iran, og man regner med at i dag er 90 % av landets befolkning tilhen-gere av denne religion.

Den del av Islam som kalles Shia (som betyr «parti», underforstått «A-lis parti», som har sinn opprinnelse på 1600-tallet) er sterkt representert i tre and: Iran, Irak og den arabiske republikk Nord-Jemen. Da disse land ikke er på politisk likefot, er det klart at den islamiske religion og det shi-itiske trosfellesskap ikke er nok til å binde landene smamen. I klarhetens interesse kan det være grunn til å erindre om at Shia i Nordjemen til-hører en annen retning enn den som forekommer i Iran og Irak. — Shi-itene i Nordjemen er zaiditer, en grup-pe som forøvrig bare kan regne med spredte tilhengere, og som står de sunnitiske muslimer nær.

Den strømning innenfor Islam som Khomeini er talsmann for, ligger uten-for denne religions hovedstrømninger.

Religionsstatistikk er en svært lite eksakt vitenskap, og det er alltid van-skelig noenlunde å fastslå de for-skjellige retningers kvotientfordeling. I de moderne kalendere beregnes sun-nittene totalt i den islamske verden til 92 %, shiittene til 7 % og de øv-rige til 1 %.

Sunnittene regnes med antallets og tradisjonens rett som ortodokse.

Shiittene er oppdelt i flere grupper som ikke anerkjenner hverandres ortodoksi. Det er noe annet med sunnitene. Selv her finnes det grupper. Dis-se anerkjenner gjensidig hverandre som ortodokse og hevder samstem-mig at de mener at meningsbrytnin-gene vedrørende rettsvesen og liturgi innenfor den sunnittiske gren er noe som stemmer overens med Allah's vilje og som endog skulle være for-utsagt av profeten Muhammed.

Alt dette illustrerer det kontro-versteologiske leie i Islam. Khomeini er en karismatisk leder innenfor den shiittiske majoritetsretningen. Denne er den fremherskende i et eneste land, Iran. Skarpe teologiske motsetninger rettes mot sunnittene og mot andre shiittiske retninger. Disse motsetnin-ger har bestått i lang tid, i visse til-feller helt tilbake fra midten av 600-tallet. At en shiitisk og politisk leder skal kunne sette seg i spissen for en forent islamisk verden anses som helt utelukket.

DEN ISLAMISKE RETT

At Islam innesluttet i en etikk og et håndfast rettssystem er velkjent.

Dermed er det stort sett slutt på al-minnelige menneskers viten om det spørsmål. Det man forøvrig mener å vite pleier å være feil. En vanlig mis-forståelse er at hele den muslimske rett skulle være opptegnet i KORA-NEN, og at lovgivningen alltid ut-øves av prester. Det finnes en sakral muslimsk rett. Så langt er det riktig. Denne er for størstedelen ikke skre-vet i Koranen.

Bare fem sivilrettslige tilfeller og like mange kriminelle behandles i mus-limenes hellige bok. Forøvrig retter man seg etter tradisjonen. Denne er blitt opptegnet siden det tiende år-hundre i tradisjonsbøker.

Den rettslige tradisjon kalles med en teknisk term for *sunna*. Ordet betyr sedvane og om dets rette inn-hold har det siden gammel tid stått strid innen Islam.

Den islamiske retten gjelder bare for muslimer. Videre kreves det at det territorium hvor retten skal gjel-de, fullt ut skal beherskes av en mus-limsk statsmakt. Det er tale om en personrett av samme slag som den romerske retten under republikken, prinsipatet og tidlig keisertid. Visse paralleller med de katolske og orto-dokse kirkers canoniske rett og jø-disk rett kan man også dra. Dette rettssystem har dog en strammere domene enn den islamiske rett og som den eldre romerrett i sin tid hadde.

Den islamiske rett inneholder både strafferett og sivilrett. Som en kon-sekvens av dette inngår også straffe-prosessrett og sivil prosedyre. Stats-rett, forvaltningsrett og finansrett er

FORBRYNINGSBOKSELSKAPET LIVSFORSIKRINGSBOKSELSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

andre områder som omfattes av den islamiske retten.

I eldre tid forekom det oftere enn nå at ikke-muslimske domstoler tok hensyn til islamisk rett i rettsaker muslimer imellom. Etterhvert er det territoriale prinsipp for rettsvesenet strengere gjennomført. Unntaket er Hellas. I dette land går det fortore i visse tilfeller å påberope seg muslimsk rett ved de alminnelige sivil-domstolene.

Den muslimske rettens klare fokusering på de troendes krets gjorde at de troende hadde lett for å tåle innhugg i suvereniteten som den europeiske lovgivning i islamiske land lenge utgjorde. Selv Sverige hadde engang i tiden konsulære domstoler i Tyrkia, Egypt og flere andre land.

Det forekom at politikere og jurister i Europa og De forente stater overvurderte den forargelse som disse eksterritoriale domstoler forårsaket. I det hele tatt ble deres virksomhet godtatt som fullstendig naturlig.

Alle muslimer blir berørt av den islamiske retten i en eller annen form. Som etikk eller teoretisk system kalles denne for *fiqh* eller læren om pliktene. Denne inneholder regler om hvordan den troende bør forholde seg til Gud, samfunn og medmennesker. Som fungerende juridisk system kalles retten for Sharia.

Man taler om sharia-domstoler til forskjell fra amannelige domstoler. Det er sharia-domstolene som dømmer i saker hvor man påberoper den sakrale retten.

For tillem্পning av nye lover innen f. eks. handelsrettens område finnes det andre, av staten innrettede domstoler.

Selv de religiøse domstoler må ha statens godkjenning for å kunne virke. Ofte avlønnes dommerne ved disse domstoler, som vanligvis kalles kadidomstoler, av staten. En kadidomstol består av en dommer og domsmenn. Oppdelingen av rettsvesenet på kadidomstoler og profane sivil- og kriminaldomstoler er ikke fra i går. Den har alltid vært. Aldri noensinne er Koranen eller sunna i praksis blitt ansett for å kunne dekke hele sam-

funnets behov for juridiske normer.

En del av den juridiske virksomhet til de som leder sharia går ut på å forsøke å finne utveier til å omgå de stive regler. De ble allerede oppfattet som besværlige på 700-tallet.

Den islamiske retten er ikke noe som bare er skåret ut av en eneste stenblokk. Betydelige forskjeller finnes mellom de fire levende sunnitiske rettsskoler og mellom dem og de forskjellige shiittiske og kharjitiske skoler. Innen de to sistnevnte retningene er meningsforskjellene meget dyptgående i de rent teologiske spørsmålene.

Tradisjonsbevisstheten er sterkest hos sunnittene. Hos shiittene forekommer det løpende en utvikling av retten. Ifølge sunnittisk oppfattelse stoppet rettsutviklingen på et eller annet tidspunkt på 900-tallet. Under de følgende århundrer kunne det tillates at enkelte jurister fikk lov til å tre frem og hevde en egen mening. Deretter ble det for sunnittenes del slutt med både utviling og særpregede innsatser.

Ifølge sunnittisk oppfattelse kan en aldri så fremstående jurist ikke være mer enn en god og kløktig gjentaker av hva de gamle engang har lært. En slik jurist sies å være «bekledd med autoritet» til forskjell fra de som dannet skoler og deres nærmeste etterfølgere, som var innehavere av autoritet.

Hos shiittene tiltror man derimot også nåtidens og fremtidens jurister evne til nyttig, kreativ virksomhet og er rede til å erkjenne at en samtidig rettslærer kan ha erhvervet den innsikt og erfaring som behøves for å bane nye veier. Den shiittiske jus har en smidighet som den sunnitiske fullstendig savner.

RETTSKILDENE

Det er allerede sagt at Koranen er rettskilde innenfor sharia. Sunna inngår i den utenomkoranske tradisjonen i form av s.k. *hadith*. Det vil si læresetninger som muntlig er blitt tradert inntil de i forholdsvis sen tid i århundrene nærmest etter rettsskolenes grunnleggelse, ble oopptegnet i canoniske samlinger av hvilke Buaris og Muslims er de kjente og ansette.

Om sunnas rette natur og innhold har det stått strid blant de tidlige islamiske jurister. Innenfor Milikiskolen mente man først at det var den «levende tra-

disjon» i Medina som burde anvendes som norm for å fortolke sunna. Muhammed Ibn Idris as-Shafii (død 820), som vanligvis regnes som den skarpeste jurist av alle dem som skapte en skole, hevdet med autoritet den sunna som fantes i Medina var uklar og vaklende.

Shafii henviste i stedet til profeten Muhammeds egen sunna. Det var det som profeten hadde sagt, gjort og bifalt som skulle være veiledende for den etter ham oppkalte rettsskole, og har fått et sterkt gjennomslag også hos de tre nålevende skoler.

En hadih skal kunne følges ledd for ledd fra det siste tradisjonsledd tilbake til profeten selv eller i det minste til en eller annen av dennes disipler. Kildekritikk utøves på den måten at man søker å påvise brist i tradisjonskjeden.

Det savnes kanskje, et ledd uvederheftige personer kan kanskje påvises som tradisjonsbærere eller en mottaker som påvises å ha vært et lite barn på det tidspunkt da han skulle ha mottatt en viss hadih. Denne kildekritikk er en særlig disiplin innen den muslimske rettsvitenskapen.

For å kunne tolke Koranen og sunna anvender man en tredje rettskilde. Denne er de lærdes og hele det muslimske folkets samstemmige mening, som med en teknisk term blir kalt *idjma* (= omtrent consensus).

Den fjerde rettskilde er den systematiske analogi *quijas*. Liksom de øvrige utenomkoranske rettskilder har det alltid gått strid innenfor og mellom skolene om hvordan *quijas* skal bestemmes og anvendes.

Flere rettskilder enn disse fire tåles ikke ved de sunnitiske shariadomstoler og innenfor rettsvitenskapen. Innenfor shia kan man ta flere rettskilder i betraktning. De viktigste er samfunnsnyttens, stedets eller landets sedvane og dommerens vurdering av hva som er rett, rimelig og praktisk (kfr. den engelske rettens «equity»).

DEN RETTSVITENSKAPELIGE LITTERATUREN

Den arabiske rettsvitenskapelige litteraturen er rikhuldig, men monoton. Redselen for å gjøre seg skyldig i feil gjør at arabiskspråklige muslimske jurister ofte nøyer seg med å gjenta det som før er blitt skrevet.

Liksom i teologien anvendes arabisk ved fremstillinger av intern karakter. Men det kommer dog selv fra den islamske verden etterhvert rettsvitenskapelige fremstillinger på andre språk, for eksempel fransk og engelsk. Slike fremstillinger har ofte en retts sosiologisk

(Forts. side 14)

Eches Færrehandel?

NYGARDSGT. 19

Eventyret om Mariann Hill

II

I forrige århundre var Afrika det store spennende kontinent. I Europa hadde man hørt om det fascinerende ukjente land som plutselig var blitt «levende». Grunnen til det var i mange henseende det britiske imperiums store ekspansjonsiver. Dertil kom at det ble mer mulig å reise til den utstrakte svarte verdensdel. David Livingstones eventyrlige forsvinningsnummer i begynnelsen av 1870-årene og Henry Stanleys sensasjonelle «jakt» på ham, inntil han fant ham under det berømte tre i Ujiji, ble slukt over det meste av verden.

I Sør-Afrika hadde engelskmenne satt seg fast og gjort boerbefolkningen rangen stridig, og de britiske embedsmenn, som ble landsatt i Kappkolonien, og på østkysten av Sør-Afrika, presset langsomt men sikkert den hollandske befolkning lenger og lenger mot nord og vest til Natal og Transvaal.

Det var imidlertid ikke bare den hvite befolkningsgruppe som var interessant i denne forbindelse. Både englandere og boere var levende interessert i landets svare innbyggere, ikke minst av politiske og økonomiske grunner. En utstrakt misjonsvirksomhet fant sted fra begge sider, og denne var, om ikke helt, så i noen grad i pakt med den politisk økonomiske utnyttelse av den sørlige del av det svarte kontinent...

Det ble drevet misjon av alle trosamfunn, om enn den presbyterianske kirke, både av skotsk og nederlandsk observans, gjorde de fleste andre misjoner rangen stridig.

Den romersk-katolske kirke hadde også forstått at det i Sør-Afrika lå uante muligheter for å drive misjon. Det var ikke alltid man på forhånd var klar over de enorme økonomiske kostnader en slik misjonsvirksomhet

krevde. Det var ofte idealismen som bar en stor del av denn virksomheten, både på katolsk og ikke-katolsk hold. På denne bakgrunn er det at man må forstå misjonærer som biskop Ricards og Franz Pfanner. Penger spilte mindre rolle for dem i deres drømmer. Når det gikk opp for dem hva slike saker egentlig kostet i investeringer alene, ble det åpenbart som et stort sjokk.

Dom Franz Pfanner hadde forlatt cistersiensernes generalkapitel i 1879 og reist hjem til Bosnia for å forbedre sine munkers på at de skulle reise til Afrika som misjonærer. Han var ikke blitt utnevnt til abbed. I all forvirringen hadde man simpelthen glemt den detalj, og selv fant han foreløpig dette moment av mindre interesse.

Dom Pfanner elsket sitt Mariastern og han innså at det ville bli meget vanskelig for både ham og brødrene å ta avskjed med dette merkelige kloster. Imidlertid var Pfanner en mann som ikke sviktet sitt ord, og den 1. juli 1880 satt pater Pfanner og hans følgesvenner på Orientekspresen med London som bestemmelsessted.

Man kan si at Franz Pfanner var en drømmer, men han hadde praktisk sans og han var et stort organisasjonstalent. Det var de merkeligste saker han beordret sin munkers å ha i bagasjen. — Ingen av dem hadde tidligere vært i Afrika, og ryktene var mange. For eksempel ville man nødig være foruten møbler når man nådde Kapp Det Gode Håp. Man hadde derfor med en større forsyning av bl. a. møbeltre foruten en mengde verktøy. Engelsk-kunnskaper hadde man også tenkt på, selvom de inntil videre var nedpakket: undervisningen måtte vente til sjøreisen.

Som så ofte før var Dom Pfanner klar over at skulle et slikt foretagen-

de noenlunde lykkes, måtte det en fast hånd til. Den hadde han. I Dartmouth ble en av de unge postulanter, som i begeistringens rus hadde møtt sin besøkestid, satt i land. — Han hadde mukket!

Sjøreisen i seg selv var neppe noe eventyr. Franz Pfanner hadde innen avreisen avtalt med skipets kaptein at brødrene skulle ha leilighet til å arbeide på dekket, og her under ekvators himmel på et rullende skip ble møbler og annet husgeråd laget til bruk i det fremtidige kloster i det svarte Afrika.

Selvom Pfanner var en absolutt organisatorisk begavelse, kunne han ikke overskue alt. Forbindelsen med Europa gikk pr. skip en gang om måneden, telegraf kunne man ikke bruke over så store avstander, så det er klart at de ivrige misjonærer måtte stole på de løfter som var gitt dem på forhånd.

Munkene trodde at forholdene til en viss grad var lagt til rette for dem ved ankomsten til Kappkolonien. Det var ikke tilfelle, Ricards hadde overtatt en forfallen farm på grensen til ørkenen. Oppdyrket jord fantes ikke på området, som for en stor del besto av tornekratt. Pfanner ga ikke helt uttrykk for sin fortvilelse ved synet, men tenkte på Jesu ord til Martha. Dessuten hadde han fantasi nok til å forestille seg den romantiske side av saken. Franz Pfanner var ikke vant til hengehoder, men han fyltes med medlidenhet når han leste skuffelsen i medbrødrenes øyne.

Episoden med farmen til Donbrody kan fort forbigås. Det ble aldri mulig å dyrke noe der. Mange år senere

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon

(02) 33 36 24

33 55 25

Telegr.adr.:

Rustfriknut

vente Pfanner tilbake bare for å se om andre hadde klart det umulige. Det var i 1907-08, og Dunbrodys eides da av et jesuitterkommunitet. Det så nøyaktig ut som da cistersienserne forlot stedet!

Trass i fortvilelsen var Franz Pfanner helt overbevist om at han hadde gjort rett da han besluttet å reise til Afrika for å grunne et Trappistkloster der. Men det reiste seg uhørte problemer. Franz Pfanner har selv fortalt hvor vanskelig det var for ham å holde latteren tilbake da biskop Ricards noen måneder etter munkenes ankomst med tårer i øynene måtte bekjenne at han ikke hadde flere penger, så både biskopen og cistersienserne sto i gjeld til halsen.

Dom Pfanner var imidlertid ikke tapt bak en vogn: «Hvis De herr biskop ikke er i stand til å betale, så ser jeg ikke annen utvei enn at jeg må reise klosterbygningene for egen

regning, men at De må levere mat og klær til brødrene!» —

Pfanner ble også klar over at det kunne ikke la seg gjøre å sette i gang med den håndfull munkes han hadde ført til Afrika. Han påpekte overfor biskopen at han med det samme måtte få flere folk fra Europa for å sette i gang for alvor. — «De, herr biskop, betaler reisen!»

Franz Pfanner har ikke lagt skjul på at han var redd den situasjon han hadde satt sitt kloster i. Han skrev til Mariastern og ba om forsterkning. Subprien var imidlertid ikke enig i Pfanthers tiltak, og beklaget seg til Roma. — Biskop Ricards var heller ikke så glad for Dom Pfanthers initiativ og hadde også beklaget seg til propagandaen: «Han setter hus opp uten først å ha sikret seg eiendomsrett. Han bringer også flere munkes enn det har vært avtalt, og man vil ennvidere tvinge meg til å betale

2 000 £ som Mariastern har kostet».

Det hele endte i spørsmålet om penger. Ingen hadde noen, så Pfanner måtte gripe til tiggerstaven. Han reiste gjennom Europa på kryss og tvers og tigget som en fransiskaner. Hos høy og lav, i store domkirker og i fattige landsbyer. Fra Frankrike til Svar-tehavet, fra Østersjøen til Balkan. Mest fikk han i Litauen. Han hadde et fast program. Holdt gudstjenester med preken om dagen. Om kvelden holdt han lysbildeforedrag om Afrika og om cistersienserne. Han levde av det bare brød, men han fortsatte utrettelig.

Imidlertid skjedde det ting som Franz Pfanner ikke hadde forutsett.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:

02-19 12 00 - Service 02-19 12 20

Ricards mente nå at et fortsatt samarbeide var umulig. Roma var betenkt og forutinntatt. Man simpelt hen avskjediget Pfanner som forstander for både Mariastern og virksomheten i Afrika. Munkene i Afrika ante ikke at biskopen hadde sviktet og stilte seg kontrær. — I Mariastern var subprioren underrettet, og Dom Pfanner ble meget skuffet over det hele og over bakvaskelsene. Han bad sin subprior Josef Biegner om å utruste en karavane som skulle dra nordover og inn i Natal.

Ryktene om Trappistenes mislykte felttog i Sør-Afrika hadde naturlig nok vært diskutert av de lokale biskoper i området. De fleste av dem manglet personale til deres misjoner, men var nokså forsiktige med å innlede samarbeide men en så ekspansiv personlighet som Franz Pfanner. Biskop Jolivet i Maritzburg var dog interessert i utfordringen og lovet å hjelpe munkene hvis de ville slå seg ned i Natal. Munkene i Dunbrodys, som nå var uten fast forstander, sa ja takk, og den 24. november 1882 forlot noen av dem sammen med pater Biegner, som var kommet fra Mariastern, Dunbrodys for å undersøke forholdene i Natal. — Herrens veier er uransakelige. Det hadde ikke regnet på to år i området. Den novemberdag øste det ned

Franz Pfanner var det ingen som visste noe om. Pater Biegner hadde kjøpt billetter til dampskipet fra Port Elisabeth til Durban. Dom Pfanner befant seg et sted mellom Europa og Afrika, og var ikke i tvil om at han hørte hjemme blant sine medbrødre i Kapp-kolonien. Gjennom avisutklipp fant han ut at munkene hadde forlatt Dunbrodys og sannsynligvis oppholdt seg et sted i nærheten av Durban. Han kom til Durban og tok kontakt med biskopen. Jolivet var klar over at Pfanner ikke lenger var leder for foretagendet, men innså at denne mannen hadde så uvanlige evner at han ikke kunne unngå på eget initiativ å «ansette» ham som forhandlingspartner i saken. De satte seg til forhandlingsbordet og ble enige.

Franz Pfanner tar over igjen, mer

eller mindre uoffisielt. Sammen med Broder Barnabas kjøper han et stykke land inklusive 18 afrikanere med 60 hustruer. — Her er det, annendag jul 1882, at «det rullende abbedi» med okser og munker, vogner og det hele ender midt i gjørmene og Dom Pfanner begeistret forkynner: «Less av! — Vi blir her, stedet skal hete Maria-Anna-Berg!» —

Her oppsto Mariann Hill. — Det er overflødig å bemerke at det ble arbeidet. Det første «kloster» var under noen presenninger, og den første messe ble feiret i en oksekjerre. — Pfanner var begeistret.

Bare tre uker etter ankomsten sendte han «flyveblader» til alle verdens hjørner og forkynte trappistmisjonens grunnleggelse i Natal, Sør-Afrika. Deretter reiste han tilbake til Europa og kom tilbake med 34 menn, Postulanter, noviser og kormunker fra Mariastern.

Det var ingen tvil om Franz Pfanners hensikt med sitt kloster. Han ville følge i St. Bernhards fotspor. Allerede i 1883 finner den første dåp sted i Mariann Hill. Munkene er eksperter på landbruk, og kan lære opp den innfødte befolkning.

Pfanner innsner imidlertid den begrensning som ligger i den cistersiensiske tradisjon og de utfordringer som misjonen byr på.

Han stiftet derfor et kvinnelig ordenssamfunn som skal ta seg av oppgaver som ligger utenfor munkenes muligheter. Søstrene av Det Kostbare Blod ser dagens lys. Pfanner var klar over, at skulle en kvinnelig kongregasjon ha noen muligheter blant afrikanerne, måtte det noe genialt til. Det mest nærgående var klededrakt. Afrikanere er glade i farger, derfor skulle søstrenes ordensdrakt være postkasserød! —

Søstrene av Det Kostbare Blod har rikelig andel i de frukter som kom ut av de store anstrengelser som munkene fra Europa la grunnen til på Afrikas jord.

Cistersiensernes styrke lå i middelalderen såvel som i nåtiden å kunne peke på det praktiske arbeide som utgangspunkt for Evangeliets forkynnelser. Dyrkingen av Afrikas jord betød høyere levestandard for afrikanerne, det betød større viten og et mer eller mindre endret kultursyn. Med Mariann Hill som sentrum og med munker og søstre som formidlere, braktes derfor ny teknologi, skole- og hospitalsvirksomhet ut i bushen, og det varte ikke lenge før man måtte opprette stasjoner utenfor det opprinnelige cistersienserkloster Mariann Hill. I 1886 blir den første mi-

sjonsstasjon opprettet under navnet Reichenau. Allerede i 1890 er virksomheten så stor at Franz Pfanner blir utnevnt til cistersiensordenens vicegeneralvikar for hele Sør-Afrika.

Det store spørsmål er stadig ubesvart for Franz Pfanner og hans følgesvenner: Er det mulig å forene cistersiensisk tradisjon med utadventt kulturarbeide. For munkene og søstrene i Afrika synes spørsmålet å kunne bli besvart med ja, ubetinget. Nå er cistersiensordenen ikke Afrika alene, hva Pfanner jo godt visste, og det hadde i meget lang tid, og ikke på grunn av Pfanner alene, vært diskutert hva cistersiensisk spiritualitet i virkeligheten var for noe.

Cistersiensordenen besto for 1892 av uavhengige abbedier og tilhørende priorater som var mer eller mindre sammenknyttet etter middelalderlige idealer. Det hadde i tidens løp vært adskillige reformbevegelser, og mange av dem hadde satt spor i ordenens liv. En av de viktigste var De Rance's reform fra det syttende århundre, som praktisk talt hadde delt ordenen i to. De Rance og hans brodre i La Trappe hevdet at det opprinnelige cistersiensideal var kontemplasjon og kroppsarbeide på bekostning av det kulturelle utadgående misjonsarbeide. De Rance og munkene i La Trappe var mer i pakt med ørkenfedrene enn med middelalderens reformerte klosterideal.

Cisterienserne var meget uenige i årene opp til 1890, og det er klart at misjonsarbeidet i Afrika i mange munkers øyne sto som noe uforenlig med det cistersiensiske kall. Det var også helt uforenlig med den spiritualitet som var utgått fra La Trappe med evig taushet, korbønn og faste, og som munkene i Mariastern hevdet å ha slutte seg til.

Pave Leo XIII hadde lenge ønsket å reformere ordenssamfunnene og ajourføre dem til bruk i en moderne verden. Det bød på vanskeligheter, ikke minst blant de tradisjonsrike munkeordener, som cistersienserne hører til.

Da nyordningen av ordenslivet i den katolske kirke så kom ved pavelig dekret i 1892., anså man det best at de to hovedstrømninger innen cistersiensordenen ble skilt og dannet to nye samfunn, men med felles regel og felles oppgaver, men med hver sin tradisjon.

(Forts. s. 14)

**Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN**

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs domkirke	lörd.: 14.00 sønd.: 9.30 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	19.00 (eng)	— 11.00 —
St. Hallvard kirke, Frans'skanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberghgaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
Vår Frue Villars kapell, Montebello, Ulleirschaußen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55		9.00	11.00
Lunden kloster, Øvte Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: sønd.:	18.30 8.00	11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 34 10	lörd.: sønd.:	19.00 9.00	11.00
Vår Frue Kirke, Helleveien	sønd.:	9.30	
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	lörd.: sønd.:	13.00 8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	lörd.: sønd.:	18.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 193			11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: sønd.:	18.00	11.00
LILLEHAMMER: Mariakirken, Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: sønd.:	18.00	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	lörd.:	9.00	10.30
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 058		—	17.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lörd.:	18.00	11.00
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35		19.00	10.45
Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.15	10.30
STAVANGER: St. Svitubus kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 334	lörd.:	17.00	
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.	sønd.:	8.30 9.30	11.00
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: St. Olavs kapell Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2, Biskopen og prestegården, tlf. 21 214		9.00	11.00
St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eystens sykehjem, Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Norgesund, tlf. 37 558	lörd.: sønd.:	17.00 8.30	11.00
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lörd.: sønd.:	19.00	11.00
St. Elisabethsøstrene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.:	8.00	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hennesveien 22, tlf. 21 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447		19.00	11.00
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	lörd.: sønd.:	15.00	10.30
NARVIK: Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: Vår Frelsters kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	

ST. PAUL SKOLE I BERGEN

St. Paul skole er en katolsk grunnskole som drives i henhold til «Lov om tilskudd til private skoler». Skolen har rundt 230 elever fra 1. til 10. klasse. Skolen har et større antall fremmedspråklige elever.

Et antall undervisningsstillinger vil kunne bli ledige fra 01.08.82. Alle grupper undervisningspersonale kan være aktuelle. Skolen vil særlig søke dekket fagene kroppsøving og forming.

Tilsette må arbeide i samsvar med skolens målsetting. Lønns- og arbeidsforhold i samsvar med lov og reglement. Stillingene er innlemmet i Statens pensjonskasse.

Nærmere opplysninger ved henvendelse til skolen snarest, og senest innen 31.03.82.

St. Paul skole
Nygårdsgt. 14 a — 5000 Bergen
tlf. (05) 23 28 75 — 23 01 50

PAVENS SEREMONIMESTER FORFREMDET

Vatikanet (KN) Virgilio Noé, den presten som alltid står ved siden av paven under gudstjenestene, er blitt forfremmet til erkebiskop. Noé har vært pavelig seremoniar under de tre siste paver. Hans oppgave er langt mer enn å peke i messeboken hvor paven skal lese — han har hovedansvaret for gjennomføringen av de pavelige seremonier. De er mange og store.

MØDRENE PÅ MAIPLASSEN KRITISERER BISKOPENE

Buenos Aires (KN) «Mødrene på Mai-plassen» — mødrene til de mange forsvunne (formodentlig arresterte) i Argentina — har i et skriv til paven skarpt kritisert de argentinske biskoper. Dersom biskopene hadde ropt opp på et tidlig tidspunkt mot «forsvinningene», ville det kanskje vært mulig å forhindre dem. Skrevet ble overgitt til den pavelige utsending kardinal Bernardin Gantin, som leder Vatikanets sekretariat «Justitia et Pax» (for rettferdighet og fred).

Mødrene ba Vatikanet om å engasjere seg for de forsvunne, og til å ruske opp de argentinske biskoper til en mer energisk innsats.

SOVIETISK PRESSE ANGRIPER PAVEN

Riga/Münster (KN) Mens Moskva-avisene Pravda og Izvestija er forholdsvis dempet i sin omtale av den katolske kirke og Vatikanets formentlige innblanding i Polen, ser det ut som om de sov-

jetiske aviser som ikke eksporteres til vesten får mye skarpere direktiver.

Den største avisen i Latvia (Lettland), Darba Balss, har f. eks. kommet med meget grove angrep på paven og kirken i Polen. Ifølge denne avisen forsøkte avdøde kardinal Stefan Wyszynski av Warszawa å få omgjort hele Polen til privateiendom. Biskopen av Gdansk skal ha fått direktiver fra paven om å hisse opp de streikende i sin hjemby.

Avisen kan fortelle sine lesere at den polske pave planmessig har nøret opp om uroen i sitt hjemland. Med litt sitatfusk henter avisen argumenter fra paven reiser i Mexico og Brasil. Der skal paven nemlig ha erklært: «Det finnes to former for materialisme: den kapitalistiske og den sosialistiske. Både den kapitalistiske og den sosialistiske må bringes inn under kirkens styring».

PAVEN KREVER MER RETTFERDIGHET I SYD-SPANIA

Vatikanet (KN) Pave Johannes Paul II har oppfordret de syd-spanske biskoper til å forsterke sin innsats for større sosial rettferdighet i Andalucía. Biskopene fra området rundt Sevilla og Granada var nylig på besøk i Roma, og rapporterte om arbeidsløshet og andre problemer i Syd-Spania.

STØTT
CARITAS NORGE

Giro 20 20881

NY PAVELIG ÅRBOK

Vatikanet (KN) Den katolske kirke har for tiden 124 kardinaler, 2.375 biskoper, 1.988 titularbiskoper, 80 prelaturer, 20 frie abbedier og 8 apostoliske administraturer. Det går frem av den nye utgave av den pavelige årbok som kom i januar. Ifølge årboken omfatter kirken 100 bispekonferanser av latinsk ritus og 13 av orientalsk.

I 1981 utnevnte paven 120 nye erkebiskoper og biskoper. Antall stater med diplomatiske forbindelser med Vatikanet steg med fire: Togo, Singapore, Dominica og Ekvatorial-Guinea. Det finnes 62 katolske universiteter i verden (17 bare i Roma).

RUSSISK MUNK PRYLIT IHJEL

Moskva (KN) De statlige tiltak mot det russisk-ortodokse kloster Potsjajev, et av de få åpne klostre i Sovjetunionen, er blitt skjerpert. Det mest drastiske utslag av dette er drapet på en av munkene i klosteret, archimandrit Alimpij. Han ble prylt til døde under et politiforhør.

De hardere tiltak mot klosteret begynte da en munk ble utvist. Det var en munk som hadde holdt en rekke prekenes som ikke falt i myndighetenes smak. Godt hjulpet av et par munkes, flyktet den upopulære forkynner, og han ble ikke funnet, til tross for store leteaksjoner, bl. a. med helikoptre. Da letingen ikke førte frem, gikk man til politiforhør av klosterets munkes. Det var under et slikt forhør at en munk nå ble slått ihjel.

BISKOP BETALER IKKE SKATT — PROTEST MOT ATOMVÅPEN

Seattle (KN) Den katolske erkebiskop Raymond G. Hunthausen av Seattle i USA gjorde alvor av sin trussel fra august ifjor: Som protest mot USAs atomopprustning har han holdt tilbake halvparten av inntektsskatten sin.

Hunthausen oppfordret i fjor alle katolikker til skattestreik for på den måte å tvinge frem en ensidig amerikansk atomavrustning. De fleste amerikanske biskoper er enige i Hunthausens kritikk av atomopprustningen, men ingen har støttet hans skattestreikforslag.

Hunthausen sa nylig at han ikke ønsket noen splittelse blant katolikkerne på dette punkt. Han ønsker selvsagt at flere følger hans eksempel, men forstår godt at ikke alle kan ta på seg den risiko en skatteunndragelse medfører.

VATIKAN-ANSATTE ØNSKER 36-TIMERS UKE

Vatikanet (KN) Det er nå innledet forhandlinger mellom Pavestolen og Vatikanets ansatte om arbeidstiden. De legfolk som er ansatt i Vatikanet slo seg sammen for to år siden i en egen interesseorganisasjon som arbeider for bedre arbeidsbetingelser. De ansatte ønsker nå å gjennomføre 36-timersuken i Vatikanet. I tillegg ønsker de lønnsøkninger og bedre pensjonsvilkår.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen *a/s*

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordre alt

Egen parkeringsplass

LITURGISK KALENDER

MARS

1. Ferial. 3. Mos. 19, 1-2.11-18. Mt. 25, 31-46.
2. Ferial: Jes. 55, 10-11. Mt. 6, 7-15.
3. Ferial. Jon. 3, 1-10. Lk. 11,29-32.
4. Ferial. Ester 14, 1,3-5.12-14. Mt. 7, 7-12 (Memoria til Kasimir mulig).
5. Ferial. Esek. 18, 21-28. Mt. 5, 20-26.
6. Ferial. 5. Mos. 26, 16-19. Mt. 5, 43,48.
7. **2. søndag i Fasten.** 1. Mos. 22, 1-2.9a.10-13.15-18. Rom. 8, 31b-34. Mk. 9, 1-9 (Gr. 2-10). (Perpetua og Felicitas, martyrer, feires ikke).
8. Ferial. Dan. 9, 4b-10. Lk. 6, 36-38 (Memoria til Johannes av Gud, munk, mulig).
9. Ferial. Jes. 1, 10.16-20. Mt. 23, 1-12 (Memoria til Franciska fra Roma, nonne, mulig).
10. Ferial. Jer. 18, 18-20. Mt. 20, 17-28.
11. Ferial. Jer. 17, 5-10. Lk. 16, 19-31.
12. Ferial. Mos. 37, 3-4.2-13a.17b-28. Mt. 21, 33-43.45-46.
13. Ferial. Mika 7, 14-15.18-20. Lk. 15, 1-3.11-32.
14. **3. søndag i Fasten.** 2. Mos. 20, 1-17 (eller 1-3.7-8.12-17). 1. Kor. 1, 22-25. Joh. 2, 13-25.
15. Ferial. 2. Kong. 5, 1-15a. Lk. 4, 24-30.
16. Ferial. Dan. 3, 25.34-43. Mt. 18, 21-35.
17. Ferial. 5. Mos. 4, 1.5-9. Mt. 5, 17-19. (Memoria til Patrick, biskop, mulig).
18. Ferial. Jer. 7, 23-28. Lk. 11, 14-23 (Memoria til Kyrillos av Jerusalem, biskop og kirkelærer, mulig).
19. **Josef, Jomfru Marias brudgom.** 2. Sam. 7, 4-5a.12-14a.16. Rom. 4, 13.16-18.22. Mt. 1, 16.18-21a.24a eller Lk. 2, 41-54a.
20. Ferial. Hosea 6, 1b-6. Lk. 18, 9-14.
21. **4. søndag i Fasten.** Laetare). 2. Krøn. 36, 14-16.19-23. Efes. 2, 4-10. Joh. 3, 14-21.
22. Ferial. Jes. 65, 17-21. Joh. 4, 43-54.
23. Ferial. Esek. 47, 1-9.12. Joh. 5, 1-3a.5-16 Memoria til Turibius av Mongrovejo, biskop, mulig).
24. Ferial. Jes. 49, 8-15. Joh. 5, 17-30. I Oslo bispedømme, årsdagen for Biskop Grans bispevielse.
25. **Herrens bebudelse.** Jes. 7, 10-14. Hebr. 10, 4-10. Lk. 1, 26-38.
26. Ferial. Visd. 2, 1a.12-22. Joh. 7, 1-2.10.25-30.
27. Ferial. Jer. 11, 18-20. Joh. 7, 40-53.
28. **5. søndag i Fasten.** Jer. 31, 31-34. Hebr. 5, 7-9. Joh. 12, 20-33.
29. Ferial. Dan. 13, 1-9.15-17.19-30.33-62 (eller 41c-62). Joh. 8, 1-11.
30. Ferial. 4. Mos. 21, 4-9. Joh. 8, 21-30.
31. Ferial. Dan. 3, 14-20.91-92.95. Joh. 8, 31-42.

VÅRMØTET PÅ MARIAHOLM

finder sted lørdag 24/4 og søndag 25/4 med Legmannsrådet i Midt-Norge som arrangør.

Motets tema: «Herre, lær oss å be».

Program med påmeldingsblanketter blir utsendt senere til menighetsrådene.

Den nordiske valfart til Lourdes

24. juni ttil 1. juli 1982

8 dagers flyreise med full pensjon

Pris: Kastrup—Lourdes, tur/retur, på hotel . . . . . d.kr. 3.200,—
Særpris for syge og handicappede på «Accueil» . . d.kr. 2.800,—

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Valfartspræst: Pater Per WAAGØ, O.M.I.

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

□

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Den islamiske . . .

(Forts. fra side 8)

form og skiller seg dermed tydelig fra den klassiske, sterkt teoretiske håndboks litteratur.

Det finnes både omfangsrike håndbøker og spesialundersøkelser innenfor muslimsk rettsvesen. Den litteratur som utkommer i emnet i Europa følger stadig i sin form de mønstre som man brukte på den tid da europeiske stater som kolonimakter forvaltet store deler av jordens islamiske områder.

SHARIA OG FREMTIDEN

Det er mange som har spådd at den muslimske retten snart skulle komme til å gå under for den nye tids krav. Det hender at disse forutsigelser kan være nokså spesialiserte. Den fremstående hollandske islamolog Juynboll forutsa i begynnelsen av århundret at den lille habalistiske skole snart skulle forsvinne. Det er ikke skjedd og intet tyder på i øyeblikket at skolens undergang skulle være nær forestående. . .

Mangelen på virkelig evne til fornyelse er og har alltid vært en sterk hemmende faktor innen sharia. I øyeblikket er det nesten utelukkende sivile saker som behandles for sharia-domstolene. Flertallet av disse domstoler synes mer å være innrettet på de områder som stort sett kan sies å være klassiske, nemlig saker vedrørende familie og ekteskap, arv og testamente samt formynderskap. Utover det behandler domstolene saker om innretning og forvaltning av stiftelser av velgjørende karakter el-

ler i annen sammenheng. Det forekommer stadig vekk at en del kadidomstoler dømmer i saker vedrørende fast eiendom. Når det gjelder kriminalitet er de formelle beviskrav så store at det er meget vanskelig å kunne avsi fellende dom.

Forsøk fra sekulariserte politikeres side å avskaffe sharias forankring i samfunnet er som oftest mislykket. Et slikt mislykket forsøk ble gjort i Nigeria for mange år siden. Folket sto vakt om sin gamle rett og politikere måtte gå med på at sharia garantertes i landets nye grunnlov.

Med hensyn til sharia, er forfatningen skrevet på en litt underfundig måte, og den gir mulighet til tiltak som etterhvert og skritt for skritt vil trenge sharia tilbake.

Det eneste land innen den tradisjonelle klassiske islam-verden, hvor man helt har sekularisert rettsvesenet er Tyrkia. Selv i Israel, en gang et av Tyrkias lydriker, finnes det fungerende kadidomstoler og studier i muslimsk rettsvesen kan bedrives ved Det hebraiske universitet i Jerusalem.

(Signum, fork.)

CARITAS NORGES
POLENHJELP
EN HÅNDSREKNING
TIL MENNESKER I NØD
Postgiro 20 20881

Eventyret . . .

(Forts. fra side 11)

Hadde det vær vanskelig for Franz Pfanner og hans brødre, ble det ikke mindre nå, for hva med Mariann Hill? — At det alltid hadde vært motstandere av Pfanners initiativer i både Bosnia og i Afrika, og i særdeleshet blant de strenge trappister, er helt på det rene.

Dom Pfanner påsto imidlertid at både Mariastern og Mariann-Hill var skapt på initiativ av Pius IX: «Pius IX ville at trappistene skulle dra til Afrika!» —

Det er nok en sak som kan diskuteres. Det er vanskelig å trenge til bunns i den slags påstander som mer eller mindre er avgitt som muntlige tilsagn i en periode av begeistring.

Sannheten er nok snarere den at det faktisk var litt på kant med både cisterisenserieidealet og trappistenes konstitusjoner, og Pfanners initiativ, hvor positivt det enn var, kunne nok vekke anstøt blant ordensfamiliens medlemmer.

Videre var det mange som ikke helt tenkte i de samme spontane baner som Dom Pfanner. Ikke minst når det gjaldt penger. Penger kom nemlig til å bety mer for Mariann-Hill's fortsatte eksistens enn man skulle tenke seg.

Biskop Ricards var atter på krigstien, og det kom til åpen strid, og i løpet av 1891 kom det atskillige klager over Pfanners økonomiske disposisjoner til Propagandaen i Roma.

Anklagepunktene var følgende:

Pfanner hadde forødt misjonens penger.

Han hadde hatt for lite omsorg for misjonens ve og vel.

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

NYE INDISIER PÅ TORINOKLEDETS EKTHET

London (KN) Nye indisier fra amerikanske forskere støtter teorien om at likkleidet i Torino ikke er en forfalskning utført i middelalderen, men faktisk er det klede som Jesus Kristus ble begravet i. Likkleidet er blitt undersøkt av forskere ved Duke University i USA og avtrykket av ansiktet sammenlignet med bysantinske ikoner.

En sammenligning av ansiktet på kledet og på en ikon fra 500-tallet viser en bemerkelsesverdig likhet, ifølge professor dr. Alan Whanger fra Duke. De samme trekkene kan kjennes igjen også på en mynt ett hundre år yngre.

Dr. Whanger mener at likheten mellom ansiktstrekkene ikke er tilfeldige, men at den kommer av at man baserte ikonets Jesus på likkleidets avtrykk. Det betyr i så fall at likkleidet var kjent og ansett som ekte på 500-tallet.

Han hadde ikke hatt sin oppmerksomhet nok henvendt på søstrenes sedelige redelighet!

Det var voldsomme anklager mot den initiativrike munk, men han forsvarte seg med entusiasme: «Vi kjemper jo for Vårherres sak, og for Hans sak er Gud den beste advokat!» — Han reiste omgående til Den hellige stad. —

I Roma forsvarte han sine tiltak med at kormunker, foruten det beskuelige liv, også kunne ha en misjonsoppgave i verden. Videre postulerte han, at den kritikken han hadde møtt fra forskjellig side innen ordenen ikke kunne diskuteres videre, uten at man hadde gitt ham leilighet til å vise frem noen av de resultater han hadde oppnådd i Afrika.

Konventfedrene var enige i dette, ikke minst fordi Pfanner hadde dekning fra sine rådgivere i klostret. — Man besluttet å sende en ordensvisitator til Afrika sammen med Pfanner, og man bad Abbed Franciskus Strunk fra Ölenberg i Elsass om å dra. Først hadde man hedret Pfanner med å utnevne ham til Abbed for misjonen i Afrika.

Samarbeidet mellom de to abbeder brast omgående. De kom til Sør-Afrika i begynnelsen av januar 1892 sammen med 39 postulanter, som Pfanner hadde begeistret for misjonen. — Strunk forlangte ved åpningen av visitasen at Pfanner skulle trekke seg tilbake så lenge visitasen varte, og han reiste til klostret Einsiedeln, en filial til Mariann Hill.

Dom Pfanner ble syk av tyfus og måtte holde sengen i 43 dager. Strunk fór nok så hardhendt frem og rotet i alle mulige kroker i misjonen, åpenbart med det formål å finne feil i Dom Pfanners virksomhet.

Det er klart at Pfanner hørte om dette og protesterte. Dom Strunk nesten brølte: «Er De klar over at jeg kan avsette Dem?» — Franz Pfanner repliserte ikke mindre opphisset: «Så gjør det dog!» — (Sluttes i neste nr.)

I forrige nummer av St. Olav hadde vi en liten oversikt over gregoriansk og ortodoks kirkemusikk.

Denne gangen skal vi gi en oversikt over endel komponert kirkemusikk:

Beethoven: Missa Solemnis, 2 plater, kr. 144,—.

Haydn: Die Schöpfung, 2 plater, kr. 144,—.

Byrd: The Complete Masses, 3 plater, kr. 180,—.

Jean Alain: L'Œuvre pour orgue, 3 plater, kr. 180,—.

Marc A. Charpentier: Vendredy Sainct, 2 plater, kr. 132,—.

Marc A. Charpentier: Deux Oratorios, kr. 66,—.

Fra Bärenreiter Musikverlag har vi Bach's kantater, meget gode innspillinger og til den hyggelige pris à kr. 38,— pr. plate.

Bach: Das Orgelbücheln, Orgel Helmut Rilling, 4 plater à kr. 65,—.

Bach: Johannes-Passion, kor og arier, kr. 50,—.

Bach: Mattäus-Passion, kor og arier, kr. 50,—.

Bruckner: Requiem D-Moll, kr. 68,—.

Buxtehude: Laudate Dominum, Solo Kantaten, Choral-Kantaten, 3 plater à kr. 64,—.

Morales: Magnificat-Motetten, kr. 72,—.

Mozart: Requiem, kr. 50,—.

Musique Religieuse des 16e, 17e, 18e Siècles, kr. 54,—.

La Musique de la Bible revelée, kr. 65,—.

Pergolesi: Stabat Mater, kr. 72,—.

Poulenc: Gloria für Sopransolo und Orgelkonzert, kr. 60,—.

Benjamin Britten: Church Music, kr. 55,—.

Canterbury Cathedral Choir Snig . . . , kr. 55,—.

Kings College Choir: The Psalms of David, Vol. I, II, III, à kr. 66,—.

Couperin: Messe propre pour le Couvents, kr. 66,—.

Couperin: Pieces D'Orgue. Messe à l'usage ordinaire, kr. 72,—.

Händel: Les grandes suites pour clavier, 2 plater, kr. 132,—.

Vi har adskillig mer på lager, så kom inn og se. Det lønner seg.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14.

Torsdag 9—18.

FÆRRE JESUITTER

Roma (KN) Det finnes nå 26.600 medlemmer av den katolske kirkes største orden, jesuittordenen. Dette er en nedgang fra 1980-tallet med rundt 400.

Den sterkeste tilbakegang har jesuitten hatt i USA, Spania og Frankrike. I noen deler av verden har antallet økt, som i India, Filippinene, Zaire og Portugal.

Dette gjenspeiler også utviklingen i de fleste andre ordener — tilbakegang i de fleste vestlige land; fremgang i den tredje verden.

I løpet av 1981 fikk ordenen et norsk medlem. Det er en bergenser som studerer for ordenen i Vest-Tyskland. Han er såvidt vites ordenens andre nordmann, etter Larvik-mannen Klosterlasse på 1500-tallet.

Jesuitterordenen var forbudt i Norge helt frem til 1956.

PAVEBESØK I SVEITS

Geneve (KN) Etter at attentatet på Petersplassen i mai i fjor umuliggjorde den planlagte pavereisen til Sveits i samme måned, har det vært uvisst om det kom til å bli noe av en slik reise.

De sveitsiske biskoper opplyser nå at de etter kontakt med Vatikanet har god tro på et besøk av paven i to deler. Ved det ene besøket kan paven konsentrere seg om møtet med den sveitsiske kirke, og ved et senere besøk kan han besøke de internasjonale organisasjoner i Geneve — ILO, Røde Kors og Kirkenes Verdensråd. Men det er ikke klart når disse reisene eventuelt skulle finne sted.

FRANSKMANN NY ERKEBISKOP I BERMINGHAM

London (KN) Paven har overraskende utnevnt den franske prest Maurice Noel Couve de Murville til ny katolsk erkebiskop i Birmingham. Han er 42 år, og var inntil utnevnelsen studentprest i Cambridge. De Murville overtar etter erkebiskop George Patrick Dwyer, som går av av aldersgrunner.

Utnevnelsen har vakt forbauselse i katolske kretser i England, ja, forargelse i noen kretser. De Murville kom riktignok til Storbritannia som syv-åring, og er derfor ikke helt en outsider. Men mange katolikker i England mener at paven ikke har tatt hensyn til de mer opplagte kandidater til erkestolen.

Roma har tidligere foretatt uventede utnevnelser i England. Da benediktinerabbeden George Basil Hume ble utnevnt til erkebiskop av Westminster, var reaksjonen omtrent som nå. I dag er kardinal Hume meget godt likt i kirkekretser i og utenfor Storbritannia.

FELLESKIRKELIG AMNESTY-MESSE I KØBENHAVN

Bergen (NØP/KD) Biskop Ole Bertelsen ble hovedtaler på en økumenisk gudstjeneste i København den 21. januar. Gudstjenesten var en felleskirkelig messe hvor prester fra Den romesk-katolske kirke, Baptistkirken, Frelsesarméen og andre deltok. Bakgrunnen for gudstjenesten var ønsket om å markere 20 års jubiléet for Amnesty International og temaet var menneskerettighetene.

«UANSETT VALGUTFALL: DET BLIR KRIG»

San Salvador (KN) Mens valgdagen den 28. mars nærmer seg i El Salvador, blir det mer og mer åpenbart at den katolske kirkes geistlighet i landet ikke er enig med seg selv om valget blir en sjanse til fred eller en farse. Biskopene har bestemt seg for å håpe på det beste, og har oppfordret befolkningen til å benytte seg av denne eneste siviliserte måten å få slutt på striden i landet. Men en god del av prestene har ingen tro på valgene.

En sentral prest i hovedstaden San Salvador, pater Jesus Delgado, sa i en preken at valgene sikkert ville ha hatt noe for seg dersom det hadde hersket fred i landet. Men slik situasjonen er nå, har de lite hensikt. Man kan velge mellom en krig uten valg, eller valg i

en krigstilstand. Uansett valgutfall: Det blir krig.

I biskopenes valghyrdebrev heter det derimot at valgene er en enestående sjanse til å få begynne å løse de påtrengende problemer i landet — underernæring, død, sult og forfølgelse. Folket er trett av strid, og det er på tide at alle slår seg sammen og gjør en kraftinnsats for å gjenoppbygge landet.

Hva er vel RUSSISK-ORTODOKS PASKE- GUDSTJENESTE

uten

VAKKER KORSANG?

Hvem vil hjelpe oss? Vi trenger folk som vil hjelpe oss med korsangen under påskenattskudstjenesten 17. april. Du må ha trening i å lese noter, men ellers er alt tilrettelagt for ikke-russisk-kyndige (transkribert) og litt er oversatt til norsk. Vi trenger alle stemmer (blandet kor).

Henvendelse til:

Den ortodokse menighet
fader Johannes
Postboks 9166 - Vaterland
OSLO 1.

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best tors-
dager kl. 9—10, tlf. 20 27 35
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller
gjennom postkontorene).
Kr. 110,— pr. år.
For halvår kr. 55,—.
Utlandet utenfor Skandinavia
kr. 125,— pr. år.
Annonser 10 dager før
utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.